

*Zij maken van
hun beperking hun*
TROEF

Kristiaan, Wendy en Oliver hebben ASS, autismespectrumstoornis, ieder in een heel andere vorm. Veel meer dan die diagnose is het hun doorzetting die hen bindt. “Laat je niet definiëren als beperkt, maar als uniek.”

KRISTIAAN ROSSAERT (36)

TEST APPS, SITES EN PROGRAMMA'S BIJ BELFIUS

'Mijn oog voor detail is mijn gave'

Als ik communiceer met anderen, weet ik nooit echt zeker hoe dat moet. Ik ben bang om ongepaste dingen te doen of te zeggen. Nieuwe situaties of onverwachte gebeurtenissen, zoals de trein naar het werk die vertraging heeft, zijn tamelijk stresserend en hebben een grote invloed op mijn dag. Gesprekken met meerdere mensen bijeen vergen veel energie en bovendien is mimiek voor mij moeilijk te begrijpen. Omdat ik meer zie en opneem dan een 'normaal' mens, verlies ik soms het overzicht en treed ik te diep in detail, maar die gave komt me dus net heel goed van pas in mijn job."

"In 2012 ben ik op het hoofdkantoor van Belfius gestart. Drie dagen per week test ik apps, programma's en websites uit. Ik zit in een team van drie dat 'uitgeleend' wordt door het bedrijf Passwerk, dat mensen zoals ik met ASS begeleidt. Er wordt weleens gezegd dat mensen met autisme denken zoals computers, en inderdaad, als een programma dat ik moet testen iets doet wat ik raar vind, betekent het dat het niet goed werkt. Elke rariteit die ik opmerk in zo'n app of website, beschrijf ik en meld ik, en ik ga op zoek naar oplossingen waar een 'normaal' mens vaak niet aan denkt. Een beetje als puzzelen en blijven puzzelen, alle combinaties blijven uitproberen. Blijkbaar helpt dat de mensen hier enorm. Als ik het kapot krijg, is het goed getest." (lacht)

"Mijn bazen zijn heel tevreden over mijn werk en ik vind het leuk om de bevestiging te krijgen dat ik het goed doe, maar met complimentjes kan ik moeilijk overweg. Zelf wil ik nog vlotter werken, hoewel ze me verzekeren dat het niet hoeft. Ik was al 29 toen ik de diagnose kreeg: autismespectrumstoornis (ASS) met een gewone tot hogere begaafdheid. Het team dat het onderzoek deed, vertelde me dat ik in mijn jeugd slim genoeg was om mijn beperking te maskeren. Dat was niet altijd positief, want ik heb veel

last gehad van depressies. De middelbare school heb ik afgemaakt in de richting techniek-wetenschappen. Maar daarna probeerde ik tevergeefs hogere studies. In die tijd wist ik niet waarom ik anders was en hoe ik ermee moest omgaan."

SPELLETJES SPELEN EN SAMENWONEN

"Op het werk heb ik vaak het gevoel dat ik maar een beetje aan het spelen ben. Ik amuseer me echt, want in mijn vrije tijd hou ik ook enorm van spelletjes, vooral van miniatuurwargames. Daarbij lijm ik zelf kleine miniatuurtjes ineen die ik schilder en waarmee ik een heel leger opbouw. Samen met anderen speel ik dan grote strategische battles."

"Mijn vriendin heeft net als ik autisme, we zijn nu drie jaar samen. Als mijn huisje gerenoveerd is en zij haar rijbewijs

heeft, gaan we samenwonen, met onze katten. Ik ben blij met waar ik nu sta. Ik heb – ondanks de moeilijke periodes en dankzij alle hulp die ik van mijn thuisbegeleidster en van Katelijne van Passwerk krijg – een degelijk leven opgebouwd, samen met mijn fantastische vriendin. Ik hoop met haar nog een paar delen van de wereld te zien. Maar wat ik vooral hoop, is dat de term 'autist' wat minder als scheldwoord gebruikt wordt, want er zijn minimumvereisten om jezelf autist te mogen noemen. Op fakers hebben wij het niet zo begrepen. (lacht) Aan andere mensen met autisme of een beperking wil ik nog meegeven: laat je definiëren als uniek. Kom op voor jezelf met jouw troeven. Zoek hulp en ondersteuning om te groeien en sta open voor mogelijkheden."

www.passwerk.be

WENDY LAMPEN (49)

FILOSOFIE EN AUTISMESPECIALIST, ONDERZOEKER, GEEFT LEZINGEN EN INSPIREERT LOTGENOTEN

‘Mensen met autisme kunnen zo dapper zijn’

Alle mensen hebben beperkingen, en grenzen. Met het woord ‘beperking’ is niks mis, zelfs het woord ‘handicap’ is oké, want ik ben door mijn autisme voor een stuk beperkt. In sommige contexten functioneer ik beter dan in andere. Maar als de omgeving waarin je opgroeit je neemt zoals je bent, krijg je ontzettend veel ontwikkelingskansen. Dat is een beetje mijn verhaal.”

“Mijn hele leven heb ik geweten dat ik anders was, alleen wist ik tot mijn 36ste niet waarom. Maar ik heb altijd mijn plan getrokken. Ik had een oom die me letter-

lijk de wereld liet zien, tot in China. Hij stelde mijn eigenaardigheden niet in vraag, mijn oma en mijn ouders trouwens ook niet. Dat is mijn grote geluk geweest, besef ik nu, en het is ook helemaal niet vanzelfsprekend voor een grote groep mensen met autisme.”

“De warmte thuis stond in schril contrast met mijn schoolcarrière. Daar was ik het buitenbeentje. Ik werd serieus gepest, mocht niet meespelen. Voor veel leerkrachten was ik de betweter die vervelende vragen stelde. Ik hoorde er zelden bij. Om een voorbeeld te geven: de

kleur van de ballen waarmee ik speelde, was voor mij interessanter dan de interactie met de anderen. Hetzelfde met grapjes die bij mij echt niet overkwamen. Zoals ‘Ork ork ork, soep eet je met een ...?’ En dan zei ik braaf ‘lepel’ in plaats van vork. De ene keer kreeg ik te horen dat mijn hoogbegaafdheid in de weg zat, dan was het weer de hoogsensitiviteit of mijn seksuele geaardheid.”

MENSEN DIE HET VERSCHIL MAKEN

“Nú pas begrijp ik waarom andere kinderen zo reageerden op zo’n formeel kind. Als je zo jong bent, kan je dat niet plaatsen. Hier en daar was er wel iemand die in mij geloofde en een verschil maakte. Een kleuterjuf die me bij het klasgebeuren betrok of de leerkracht Engels die me inschreef voor voordrachtwedstrijden.”

“Ik gaf eerst les in het buitengewoon onderwijs aan jongeren met autisme. Mensen om me heen vonden dat ik daar aanleg voor had. Ik ben ook nog verdere opleidingen rond autisme gaan volgen, tot een master toe. Pas toen ik zelf les gaf in die master autismespecialist en vastliep door een reorganisatie, zei een collega: ‘Heb je zelf al aan autisme gedacht?’ Ik hilde, het voelde als levenslang krijgen.”

“Ik ben altijd blijven doceren en had een bedrijf als levensloopbegeleider voor mensen met autisme. Ik studeerde filosofie om mijn zaak verder uit te bouwen. Maar er was óók die helse scheiding waar ik doorheen moest. Ik kreeg een burn-out en een depressie, alle vaste grond viel weg. Hoewel ik zoveel kennis heb, ben ik niet zelfredzaam. Toch niet in de zin van weten hoe de wereld werkt, met haar formulieren en regelgevingen. Mijn carrière staat on hold, ik ga naar een dappere psycholoog en ben van nul af aan moeten herbeginnen. Ik verblijf nu op een woonboot van Aanbeeld vzw, een atelier waar mensen met (een vermoeden van) autisme samenkomen om kunst te maken.”

“Ieder mens is een sociaal wezen en heeft behoefte aan contact. Zeggen dat mensen met autisme dat niet zijn is een mythe. Maar het moet van twee kanten komen. Durf als persoon met autisme uit je comfortzone te komen. Niet alleen uit noodzaak, zoals bij mij. Wat ik aan de buitenwereld wil meegeven? Forceer niemand, luister naar wat iemand zegt, ook al klinkt dat raar. Neem ons au sérieux en respecteer hoe dapper we zijn.”

www.aanbeeld.be

Zo wonderlijk vlot Oliver zijn Nederlandstalige nummers brengt, zo moeilijk vindt hij soms woorden als hij praat. En dus springt zijn mama Maria Rodriguez af en toe bij tijdens het interview. “Toen Oliver nog een baby was, kreeg ik hem al rustig met klassieke muziek. Als peuter van 16 maanden had ik door dat hij anders was; hij brabbelde, speelde graag alleen. Tegelijk was hij gefascineerd door puzzels en alles wat muziek maakte. Op school was hij heel ongelukkig. Pas toen hij naar een aangepaste school kon, ging het beter. Maar zijn jeugd is erg moeilijk geweest.”

“Thuis was een hele lange tijd Oliver's enige, veilige plek. Samen naar de bioscoop of naar een restaurant gaan, dat ging niet. Hij werd hyperkinetisch. Maar wat een verschil met nu. De muziek heeft zijn leven veranderd.”

OLIVER: “Ik zong vaak liedjes voor mama. Vooral rond Kerstmis. Of mijn favoriete nummer, ‘Hou me vast’ van Volumia. Ja, dat is leuk. Ik leg ook heel vaak cd's met rustige klassieke muziek op.”

MARIA: “Door thuis liedjes te zingen, had Oliver de smaak te pakken. We zijn toen wat nummers gaan opnemen. Dankzij geluidstechnicus Guido Maes, die vond dat Oliver een mooie stem had, is zijn carrière gestart. Diverse componisten gingen liedjes voor hem schrijven, zoals de pianist van Gilbert Bécaud en Charles Aznavour zaliger. Oliver kreeg de kans om op te treden, solo en met andere artiesten zoals Coco Jr. Stilaan is hij doorgroeid naar het grotere podium en daar zagen we dat Oliver een heel andere persoon werd. Hij is echt opengebloeid. De timide jongen is weg. Ik ben zo fier, als ik hem zo zie ...”

OLIVER: “Ik zing altijd in het Nederlands. Zenuwen? Ken ik niet. Ik heb veel favoriete artiesten. Kris en Koen Wauters, Geena Lisa, Coco Jr., Garry Hagger; die ken ik goed. Mijn eerste zangoptreden met publiek is nu drie jaar geleden. Maar ik doe ook toneel, bij Amatogo (*een toneelvereniging waar mensen met en zonder beperking samen acteren, red.*), van toen ik 16 was. Ik heb al in zes stukken gespeeld. In ‘Kabaal op het eiland’ speelde ik de baas van de boeven.”

DOCUMENTAIRE OVER ASS

MARIA: “Oliver heeft er veel vrienden gemaakt. Meestal brengen ze musicals. Ook daar zit die muziek weer in, hè. Ach, het is geen makkelijk parcours geweest,

OLIVER SMEYERS (27)

ZANGER EN ARTIEST, WERKT AAN EEN EERSTE ALBUM

‘Misschien doe ik mee aan The Voice van Vlaanderen’

maar ik heb hem altijd goed geobserveerd. Ik heb geprobeerd om te kijken wat voor hem werkte. Nooit had ik gedacht dat hij daar op een podium zou staan.”

“Via Oliver wil ik een gezicht geven aan autisme. We hebben onlangs de vzw Project One opgericht, waarbij we onder andere mensen met ASS willen steunen. Eerst hielden we een benefiet, nu loopt er online een crowdfunding. We werken ook volop aan Oliver's eerste album. En Dan Hastrey maakt een documentaire over ASS met Oliver; die komt in het voorjaar van 2019 uit. Ik hoop dat mensen in de muziekwereld mensen met autisme een

kans blijven geven. Want onder Oliver's vrienden zitten nog knappe artiesten die niet onopgemerkt mogen blijven.”

OLIVER: “In feite wil ik graag eens met een groot orkest optreden. En ik ben al eens backstage gaan kijken naar ‘The Voice van Vlaanderen’. Dat vind ik leuk. Zo'n grote studio! Misschien doe ik er ooit eens aan mee. Wie weet ...”

Als afscheid brengt Oliver ‘We zullen doorgaan’ van Ramses Shaffy. En ik geloof mijn oren niet.

www.pro1.be en www.oliversmeyers.be

DOOR: GEERTRUI MAYEUR FOTO'S: GREETJE VAN BUGGENHOUT